

ÅRBOG

1959

ÅRBOG

1959

Udgivet af

SELSKABET „HANDELS- OG SØFARTS-
MUSEETS VENNER“

HANDELS- OG
SØFARTSMUSEET PÅ KRONBORG
HELSINGØR

HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS ÅRBOG

er sat med Intertype Baskerville og trykt i Vald. Pedersens Bogtrykkeri, København. Klicheerne er udført hos Ebbe Christoffersen & Co., København. Papiret er illustrationstryk fra Viggo Borch. Det fotografiske arbejde for Handels- og Søfartsmuseet er udført af H. Hauch, Helsingør. Omslagsbilledet er efter et maleri af kommandør P. Sinding.

Redigeret af KNUD KLEM og HENNING HENNINGSEN

MUSEETS PROTEKTOR

Hans kongelige Højhed prins Axel

MUSEETS KOMITE

Professor, dr. techn. C. W. PROHASKA*, R. af Dbg., formand
Direktør J. A. KØRBING*, K. af Dbg., DM., næstformand
Skibsreder O. AMSINCK, R. af Dbg.
Grosserer, konsul ERIK ANDERSEN*, R. af Dbg., DM.
Rigsantikvar, dr. phil. JOHS. BRØNDSTED*, K. af Dbg., DM.
Professor, dr. phil. AKSEL E. CHRISTENSEN
Direktør, dr. techn. H. P. CHRISTENSEN, K. af Dgb., DM.
Orlogskaptajn P. HOLCK, R. af Dgb., DM.
Kontorchef H. E. HOLTEN, R. af Dbg.
Departementschef H. JESPERSEN*, SK., DM.
Skibsreder E. B. KROMANN, R. af Dbg.
Skibsreder MÆRSK MCKINNEY MØLLER
Direktør K. H. OLDENDOW, K. af Dbg., DM.
Kaptajn J. KASTRUP OLSEN, R. af Dbg., DM.
Borgmester SIGURD SCHYTZ*
Komiteens sekretær: Ekspeditionssekretær i Handelsministeriet
FRANK ESTRUP

De med * betegnede er tillige medlemmer af forretningsudvalget.

Personale:

Museets leder: Museumsdirektør, cand. mag. KNUD KLEM
Museumsinspektør: cand. mag. HENNING HENNINGSSEN
Skibsteknisk konsulent: Ingeniør, cand. polyt. KNUD E. HANSEN
Kontorassistent: Fru JOHNNA HENDRIKSEN
Kustoder: H. ECKHAUSEN og K. A. MORTENSEN
Konservator: CHR. NIELSEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Museets komité og personale	5
Museets beretning for regnskabsåret 1958-59	9
Museets driftsregnskab 1958-59	19
Henning Henningsen, museumsinspektør, cand. mag.: Et gammel træskibsværft. Rasmus Møllers værft i Fåborg	23
Valdemar Jørgensen (†), underdirektør ved Helsingør Skibsværft: Erindringer fra Rasmus Møllers værft i Fåborg i 1890'erne	44
Ingvard Olsen, arkivar: Danmarks-ekspeditionen 1906-08	60
Louis E. Grandjean, forfatter: Helleristningsbåden som symbolsk fartøj	85
Bjarne Stoklund, museumsinspektør, cand. mag.: Bonde og fisker. Lidt om det middelalderlige sildefiskeri og dets udøvere	101
Jørgen Barfod, adjunkt, cand. mag.: Ebeltofts skibsfart på Christian V's tid	123
Billeder fra Handels- og Søfartsmuseet: Kinesiske „ansigtsmagere“ og deres figurer	131
Beretning for selskabet „Handels- og Søfartsmuseets Venner“ 1958	146
Selskabets driftsregnskab for 1958	149
Selskabets bestyrelse og medlemmer	153
Museets bytteforbindelser	163

Hvorledes forøges

Handels- og Søfartsmuseets samlinger?

Museets samlinger forøges ikke alene gennem indkøb, men tillige i høj grad ved gaver indsendt fra firmaer, navnlig naturligvis fra rederier og handelsforetagender, samt fra privatpersoner.

Museets samlinger omfatter

Skibsmodeller og andre modeller, bl. a. skibsmaskiner.
Skibsornamentik, f. eks. gallionsfigurer.

Skibsinventar.

Skibsbilleder, malerier, akvareller, tegninger. Portrætter af handelens og skibsfartens folk, stik og fotografier.
Billeder og genstande fra de gamle danske kolonier samt Grønland.

Nautiske instrumenter og søkort.

Skibstømrer- og bådbyggerredskaber, sejlmagersager.
Arkivalier, herunder konstruktionstegninger af ældre og nyere skibe, skibsjournaler etc.

I det hele taget alt, som har forbindelse med handelens og skibsfartens historie, herunder skibmandsarbejde, skibsbygning, fyr- og vagervæsen, rednings- og bjergningsvæsen, toldvæsen, lodsvæsen etc.

Gaver eller deposita

eller tilbud om salg af genstande, der falder ind under museets interesseområde, modtages med taknemlighed.

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PÅ KRONBORG

BERETNING

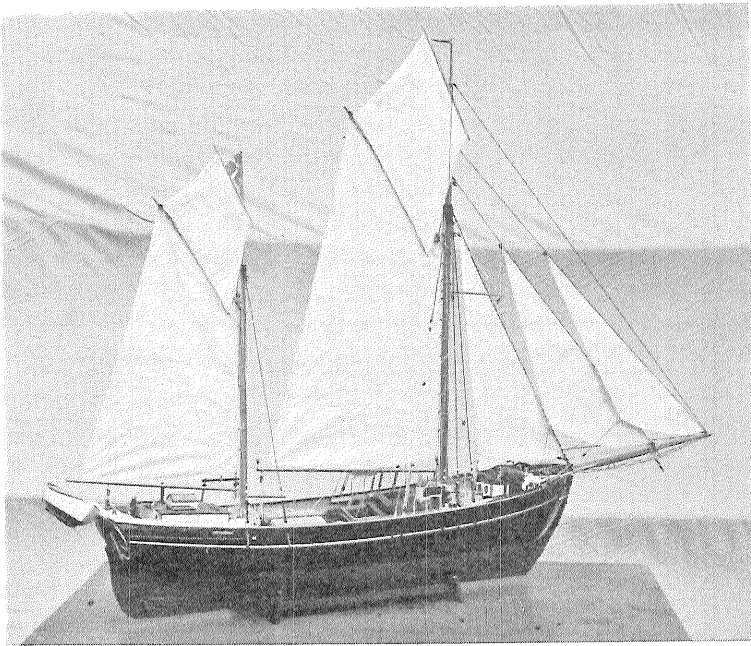
for

REGNSKABSÅRET 1958-59

I det forløbne år er der foretaget nogle mindre ændringer af opstillingerne på museet, især ved en sammentrængning af museets afdelinger for oldtid og middelalder. Der er derved umiddelbart ved museets indgang indvundet et lokale, der kan benyttes til vekslende udstillinger. Museets første særudstilling afholdtes derefter i perioden 6. sept. - 11. nov. 1958. Den 29. okt. 1658 fandt som bekendt slaget i Øresund sted, hvorunder den hollandske hjælpeflåde under anførsel af Jacob Obdam van Wassenaer besejrede den svenske flåde og slog sig igennem Sundet til undsætning for det belejrede København. Da denne søtræfning er en af de vigtigste begivenheder i dansk søhistorie og var af stor betydning for bevarelsen af det danske rige og desuden fandt sted umiddelbart ud for Kronborg, fandt museet anledning til at mindes 300-års dagen ved at arrangere en særudstilling omfattende en række minder om slaget. Museet havde den glæde at møde megen interesse for udstillingen fra institutioner og myndigheder i Holland, Sverige og Danmark. Den hollandske ambassadør Hs. Excellence M. F. Vigeveno viste udstillingen sin bevågenhed, og en række museer og arkiver i ind- og udland rakte en hjælpende hånd. Arkiver i Holland, Sverige og Danmark udlånte arkivalier, der belyste slagets forhistorie, generalstaternes beslutning om at yde hjælpen til Danmark, den hollandske flådes togt hertil, beretningen om slaget og andre dokumenter, der på forskellig måde belyste kampen og forholdene i København. Sådanne originale dokumenter, som f. eks. Frederik III's og rigshofmester Joachim Gersdorffs skrivelser til de danske udsendinge om Karl Gustavs landgang

i Korsør og hans march mod København med pålæg om at optage forhandling med generalstaterne om ydelse af militær hjælp har en egen virkning på en betragter i vore dage. Af ikke mindre betydning var en række arbejder af Willem van de Velde den ældre, dels hans skitser optaget under selve slaget, som han overværede som „krigskorrespondent“, dels de store grisailer, som han senere udarbejdede med gengivelser af scener fra slaget. For første gang var her samlet van de Veldes arbejder fra engelske og hollandske museer, hvorved man fik et godt indtryk af hans imponerende færdighed som skibsmaler, ligesom de afspejlede reporterens naturlige forud indtagne standpunkt. Et klart eksempel herpå var den store grisaille udlånt af Stedelijk Museum i Alkmaar, i hvilket det synkende svenske kompagniskib „Morgonstjärnan“ ses gengivet tre gange. Af en egen virkning var også pindekompasset fra „Morgonstjärnan“ udlånt af Kulturen i Lund, hvorpå man kunne følge „Morgonstjärnan“s kurser gennem slaget indtil det tidspunkt, da skibet gik ned. Foruden til de to nævnte museer retter museet en tak til Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum, Amsterdam, Rijksmuseum, Amsterdam, Maritiem Museum Prins Hendrik, Rotterdam, Westfries Museum, Hoorn, National Maritime Museum, Greenwich, Rigsarkivet i København, Riksarkivet og Kungl. Krigsarkivet, Stockholm, samt Algemeen Rijksarchief i Haag. Der rettes ligeledes en tak til direktør Dick Luiting, Alkmaar, for impulser, gode råd og for oplysninger vedrørende materialet i de forskellige museer. Udstillingen mødte interesse såvel i den danske, svenske og hollandske presse som hos det besøgende publikum. Udstillingens åbning overværede af museumsinsp. J. B. van Overeem fra „Prins Hendrik“-museet i Rotterdam. Under det hollandske flådebesøg i København i de samme dage besøgte udstillingen af den hollandske flådechef, viceadmiral Pröpffer og flere af de hollandske søofficerer. Efter udstillingens ophør er der i lokalet arrangeret en ny udstilling af sømandsfajance af forskellig art, samt af de senere års erhvervelser af hollandske fliser, malerier og tegninger. Denne udstilling bibeholdes indtil videre.

Den fornemste erhvervelse i årets løb er en model af galeasen „C. Stylsvig“, udført af skibstømrer Gunnar Winther, Nyborg,

Galeasen „C. Stylsvig“ af Nykøbing Falster, 44 brt., bygget af skibsbygmester Rasmus Møller, Fåborg 1909. Modellen, der er fremstillet af skibstømrer Gunnar Winther, Nyborg, er foræret Handels- og Søfartsmuseet af selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner.

og skænket af selskabet „Handels- og Søfartsmuseets Venner“. Denne galease blev bygget i 1909 af skibsbygmester Rasmus Møller i Fåborg, der har stillet originalens konstruktionstegninger samt sit personlige kendskab til skibet til rådighed for modelbyggeren. Museet er glad for at have fået denne type repræsenteret i sin samling og ved en model af så høj kvalitet. Skibet eksisterer endnu under navnet „Dannevirke“ af Lohals.

Museets venneselskab har ud over den nævnte model skænket museet en række andre værdifulde genstande. Af stor interesse er en hollandsk flisekomposition på 20 fliser i blå, fremstillet i Friesland i sidste halvdel af 1700-tallet og forestillende en såkaldt statenjacht, d.v.s. et pragtfartøj anvendt af en repræsentant for en af de nederlandske stater, her muligvis Friesland.

Af ikke mindre betydning er en farvelagt tegning fra slutningen af 1700-tallet, forestillende briggen „König von Dänemark“. Tegningen, der er en af de ældste skibstegninger af denne type som kendes, er utvivlsomt udført i 1780'erne. Skibet var hjemmehørende i Altona med Peter de Voss, efter 1789 hans søn Herman de Voss Petersz, som redere. Skibet førtes af kaptajn Andreas Boye Simonsen fra Sild. Af venneskabet er endvidere skænket en serie gengivelser af middelalderlige og senere bysegl med skibsfremstillinger, beroende i Rigsarkivet og udført på dettes konservatorværksted af konservator Gärtig, et par fajancekopper med prospekter af Helsingør havn, to farvelagte tegninger, det ene med fremstilling af skonnerten „Anes Minde“ af Fjellebroen, det andet af barkentinen „Fuglen“ af Marstal, et af Marstal-flådens bekendte skibe fra den sidste menneskealder. Skibet blev bygget i 1885 i Marstal af J. Olsen Christensen, som den sidste jagtbyggede barkentine i Danmark. Den gik i Nord- og Østersøfart og solgtes i 1932 til Ærøskøbing. I 1937 forliste den i Kanalen ved Vliessingen og kondemneredes. Af skibsfremstillinger er endvidere som gave fra havnekaptajn H. Thøgersen, København, modtaget en farvelagt tegning af barken „Havila“ af Fanø, to oliemalerier af barken „Kronprinsessen“ og barken „Korsør“ fra afdøde bankdirektør Østergaard i Nakskov, der ligeledes har skænket en meget værdifuld samling kinesiske farvelagte tegninger på rispapir. Af en anden karakter, men af ikke mindre værdi er en model i sølv af m/s „Christian Holm“, der er skænket af hofjægermester K. greve Ahlefeldt Laurvig og frue. En lille samling kisteplader over skudeskipper og deres pårørende fra Vester Vandet kirke, som er overladt museet af Vester Vandet menighedsråd, er udtryk for en ejendommeligt, nu forladt tradition af kulturhistorisk værdi og tillige et minde om den gamle skudehandel mellem Nordjylland og Norge. Hr. Kay Fraenckel, København, har skænket museet fire bodmeribreve, udstedt af Tønnes Langøe, dels som overstyrmænd på Asiatisk Komp.'s fregatter „Juliane Marie“, kapt. I. H. Haste (dat. 9/12 1779) og „Cronprinsen“, kapt. Mads Foss (7/11 1780), dels som kaptajn på samme kompagnis kinafarer „Prinsesse Sophia Magdalena“ (3/10 1785 og 19/10 1785).

Disse papirer er interessante eksempler på en formodentlig forlængst forsvunden låneform, hvor man mod en præmie på 20–30 % „på rette bodmeri og søe aventure“ skaffede sig midler til sit behov, formentlig først og fremmest til indkøb af „føringsgods“ i Kina, som man efter hjemkomsten kunne sælge med stor fortjeneste. Præmien var høj på grund af risikoen for, at hverken skibet eller manden nåede hjem, og fordi man ikke på anden måde havde nogen sikkerhedsstillelse. Forpligtelsen bortfaldt ved skibets tab. Gaven omfatter tillige et lommeur, som har tilhørt kaptajn Tønnes Langøe samt en assurancepolice udstedt til madam K. Langøe på møbler og effekter i ægteparrets ejendom i St. Kirkestræde i København.

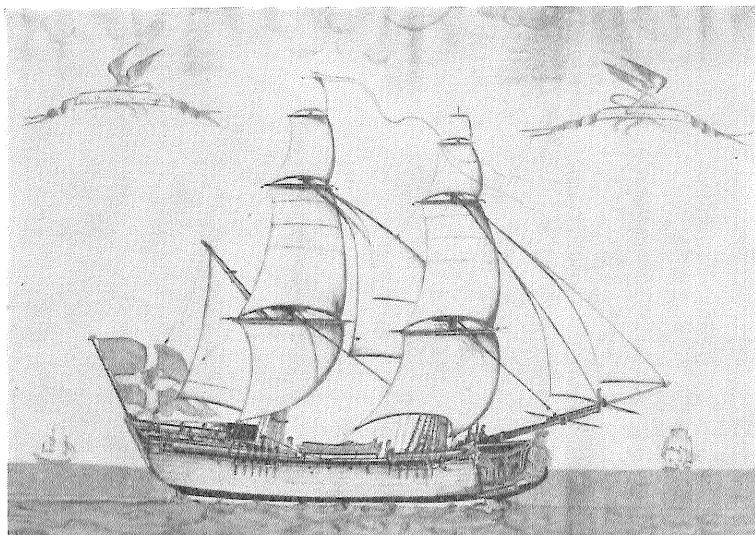
Grønlandske Handel har skænket museet en samling redskaber til brug under ældre tiders hvalfangst, en værdifuld forøgelse af denne afdeling; fru Kirsten Bie har overladt museet sin afdøde mands, kontorchef Lorenz Bies papirer fra hans omfattende studier af dansk-ostindisk handels og kolonivæsens historie. Endelig skal nævnes, at skibskonstruktør Otto Bazon, København, har skænket et par hollandske fliser, at De danske Sukkerfabrikker har givet museet en mahogniskrivepult fra det gamle handelsfirma H. Puggaard & Co., en pult som senere bl. a. er anvendt af C. F. Tietgen, et højt originalt stykke skibmandsarbejde, en tovværksløve, er skænket af sin opfinder og fremstiller styrmand Jørgen Block, Charlottenlund, og Danmarks tidligere ambassadør i U.S.A. Hs. excellence Henrik v. Kauffmann har overladt museet et brev af 6. juni 1958 til ambassadøren fra præsident Eisenhower, i hvilket denne meddeler, at han har underskrevet loven om erstatning for tab af danske skibe under anden verdenskrig. Præsidenten slutter sit brev således „while the date was entirely coincidental, it nevertheless seemed appropriate to me that the bill came to me for signature on the fourteenth anniversary of D-day“.

Fotografisamlingen er forøget ved køb fra forskellige sider, bl. a. fra nogle privatsamlere, som velvilligst for kostpris lader udføre aftryk af deres negativer til museet, desuden ved gaver fra maskinmester Erik Fencker, Kbh., oberstløjtnant T. J. Helsted, Kbh., fhv. kustode H. P. Holm, Rønne, Mr. Valdemar

Hvitfeldt, Orange, N.J., U.S.A., professor Mogens Koch, M.A.A., Kbh., rederiet J. Lauritzen, direktør Max Nielsen, Kbh., maler Erik Pedersen, Rønne, Rigsarkivet samt Foreningen til Søfartens Fremme.

Bøger og arkivalier er modtaget fra et større antal givere: intendent Sven Andersson, Sjöfartsmuseet ved Åbo Akademi, kommunelæge Vilh. Bastrup, Kbh., skibskonstruktør Otto Benzon, Kbh., forfatter Erik Berthelsen, Gilleleje, frk. E. Caspersen, Kbh., fru Margrethe Christensen, Andsager, tegner Ole Gottliebsen, Tårbæk, Grønlands Kommando, H. Hallager, Charl., Handelsministeriet, maskinmester Chr. Hansen, Valby, fru Kirstine Heils, Helsingør Skibsværft, Th. Lykke Henriksen, Nordby, Fanø, Hærens Krudtværk, Frederiksværk, H. P. Jensen, Rødvig, Regierungs-Amtmann Fr. Jorberg, Berlin-Lichterfelde, frk. Emma Jørgensen, Helsingør, kommandørkaptajn Henning Kiær, Kbh., kontorchef Hans Kiørboe, Kbh., Københavns Havnevesen, Dr. A. W. Lang, Juist, rederiet J. Lauritzen, Marine Institute of Ireland, Marin-Press, Stockholm, direktør Bjørn Moe, Kbh., overborgmester S. Munk, Kbh., Mrs. Pauline Mureset, New York, fhv. skibsfører Chr. Nielsen, Farum, fyrmester Hj. Nielsen, Ølsemagle, fru Kirstine Ditlev Nielsen, Ejsing, Orlogsmuseet, Kbh., maskinfabrikant Carl Petersen, Gilleleje, forfatteren F. Holm-Petersen, Troense, styrmand Arne Poulsen, Birkerød, frk. K. Poulsen, Horsens, frk. Else Qvist, Bjælkerup, redaktør Eyvind Rafn, Kbh., snedker Poul Rasmussen, Bjørnehoved, intendent, fil. dr. Albert Sandklef, Varberg, Julius F. Schierbecks Eftf., Kbh., mag. art. Sigurd Schoubye, Tønder, museumsinspektør Sigvard Skov, Kolding, Egon Sommer, Odense, gartner Hans Sørensen ved repræsentant C. V. Glavind, Vanløse, Tikøb Kommunes historiske Samling, dr. Helmuth Thomsen, Hamburg, Universitetets oldsakssamling, Oslo, frk. Wilma Uritzen, Ordrup, Urbes Verlag, Hamburg, direktør, dr. H. O. Wagner, Bremen, Lieut.-Commander D. W. Waters, Sussex, England, samt konservator Knut Weibust, Norsk Sjöfartsmuseum, Oslo.

Til alle de ovennævnte givere af museumsgenstande, arkivalier osv. udtaler museet sin erkendtlige tak, og denne tak om-

Briggen „König von Dänemark“ af Altona; 67 commercelæster. Reder i 1780'erne Peter de Voss, efter 1789 hans søn Herman de Voss Petersz; kaptajn Andreas Boye Simonsen fra øen Sild. Skibet gik i middelhavs fart. Farvelagt tegning fra 1780'erne af en ukendt kunstner. – Gave fra selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner.

fatter selvsagt ikke mindre de personer, firmaer og fonds, som har bidraget med bevillinger til museets drift eller til specielle opgaver. Disse er nærmere omtalt i museets regnskab, der findes offentliggjort andet steds i denne årbog.

Museet har i årets løb været besøgt af en række fremtrædende personligheder i og uden for museumsverdenen: handelsminister Kjeld Philip, dr. A. W. Lang, Juist, konservator Thorsvik, Bodø Museum, den polske museumsdirektør dr. Tadeusz Delimat, Warszawa, dr. Smolarek, Stettin, museumsdirektør, kommandørkaptajn Stig Notini, Göteborg, professor K. A. B. Jones Quartey, Accra, Mr. Courage Toyolo, Ghana, museumsdirektør C. A. Manniel, Rijksmuseum, Amsterdam. Af institutioners studiebesøg skal nævnes Søfartshistorisk Forening, Ingeniørsammenslutningen samt forsvarrets civilundervisning. Museet har stået i kollegial forbindelse med tilsvarende institutioner i ind- og ud-

land. Gennem Statens bibliotekstilsyn er i stor udstrækning sket udlån fra museets bibliotek, talrige indløbne skriftlige forespørgsler såvel indenlandske som udenlandske vedrørende handels- og søfartshistoriske emner er besvaret. Museet har i en række tilfælde ydet vejledning ved modelbygning, bl. a. bygning af kirkeskibsmodeller, f. eks. ved lods L. Bondes bygning af en model til Ballerup kirke, der ophængtes under procession ved gudstjenesten d. 15. febr. 1959.

Museet har i årets løb assisteret andre museer ved ordning og opstilling af deres søfartsafdelinger. I oktober 1958 påbegyndte inspektør Henningsen en registrering af søfartsgenstande i Dragør Museum, og i efteråret 1958 samt i foråret 1959 har museumsdirektør Klem i samarbejde med arkitekt Callesen, Åbenrå, foretaget omfattende nyopstillingsarbejder i Aabenraa Museum, hvis søfartsafdeling inden turistsæsonens begyndelse åbnedes i helt ny skikkelse. Til Esbjerg Museum er leveret konstruktionstegninger af fiskerbådstyper fra vestkysten efter Handels- og Søfartsmuseets opmålinger til brug for modelarbejde ved opbygningen af Esbjerg Museums fiskeriafdeling.

Museets konservator har i årets løb fortsat og afsluttet restaureringen af museets samling af galionsfigurer og har desuden påbegyndt bygningen af en model af en postjagt fra Storebælt, bygget i 1793. Modellen udføres efter tegninger i Rigsarkivet, der velvilligst har givet tilladelse til tegningernes fotografering.

Museumsbesøget var i 1958-59 65.894, heraf 2.233 studiebesøg. Der er i 1958-59 katalogiseret 458 museumsgenstande (med udskrivning af tilhørende stikordssedler), 946 fotografier til Søhistoriske registratur, medens biblioteket er vokset med ca. 250 numre. Avisudklipssamlingen er forøget med et stort antal avisudklip. Ved velvilje fra Rigsarkivet og Københavns Stadsarkiv har museet kunnet fortsætte den systematiske udskrivning af ældre arkivalisk materiale på kartotekskort til museets kildeindeks. Udskrivningen har omfattet skibslistes fra 1830-erne (Rigsarkivet) samt protokolpapirer 1771-93 omfattende søpas, bilbreve, målebreve osv. (Københavns Stadsarkiv). Udskrivningen fortsættes. Direktør Klem har gennemgået toldregnskaber fra danske søfartsbyer fra perioden fra 1600-tallet til ca. 1814.

En hidtil upåagtet og uregistreret samling konstruktionstegninger fra 1700-tallet i Rigsarkivet er gennemgået af museumsdirektør Klem og inspektør Henningsen, der med Rigsarkivets tilladelse har påbegyndt en registrering af denne værdifulde samling.

Museet har udlånt materiale til Københavns Bymuseums udstilling febr. 1959, til Mellemfolkeligt Samvirkes udstilling i Rådhushallen „Indien i dag“, til en propagandaudstilling afholdt af D.S.B. samt til udstillingen „Het Schip“ i Antwerpen i sommeren 1958. Fra studiesamlingen er deponeret nogle billeder i Handelsministeriet og i Hydro- og aerodynamisk laboratorium. Museumsdirektør Klem har deltaget i turistrådets møde i Vejle 30. nov. 1958 som repræsentant for Dansk kulturhistorisk Museumsforening, i Landsudv. f. indsaml. af gl. fotografier 5. dec. 1958 samt i Dansk historisk Fællesforenings og Dansk kulturhistorisk Museumsforenings årsmøde i Ystad 29–31. aug. 1958. Direktør Klem var nærværende ved Havbiologisk Instituts indvielse i Helsingør d. 19. juni 1958 samt tilligemed inspektør Henningsen ved B. & W. museets genåbning 27. febr. 1959.

Museets forretningsudvalg afholdt møde d. 20. juni 1958, museets komite d. 21. juni. I komiteen er i årets løb indtrådt formanden for Danmarks Skibsførerforening kaptajn J. Kastrup Olsen i stedet for afdøde kaptajn H. P. Hagelberg.

For museets embedsmænd har årets vigtigste begivenhed været museets indflytning i nye kontorer i søndre kronværksbygning. Det var i sin tid et stort fremskridt, da museet i 1938 overtog bygningen på Helsingborg ravelin, i hvilken der indrettedes kontorer og modelbyggerværksted, men det kan ikke nægtes, at museets vækst og udviklingen af dets arbejdsområde forlængst havde medført, at de hidtidige arbejdsvilkår var for ringe. Ved velvillighed fra Statens myndigheder har museet nu overtaget fire lokaler med garderobe og toilet i bygningens første etage samt nogle udenomsbekvemmeligheder i tagetagen, ialt noget over 100 m², og her er nu indrettet kontorer under særdeles gunstige forhold, omfattende et forkontor, et chefskontor samt et større lokale til anvendelse for museumsinspektøren. I sidstnævnte rum er tillige indrettet læsesal for den voksende skare af studerende, som beskæftiger sig med museets samlinger

og arkiver. I disse rum findes reoler og skabe til håndbibliotek, til museets protokoller med tilhørende omfattende sag- og navneregister samt til fotografisamlingen, Søhistoriske registratur, og til det store såkaldte Søhistoriske kildeindeks, for alle områders vedkommende med plads for udvikling gennem en årrække. Der er endvidere i lokalerne indrettet en frokoststue for personalet. Samtidig er bygningen på Helsingborg ravelin helt overtaget af museets konservator, der foruden modelbyggerværksted nu også har fået en tegnestue, en særdeles værdifuld forbedring af hans arbejdsvilkår.

Museet takker slotsforvaltningen, boligministeriet, finansministeriet og de bevilgende myndigheder for interesse og imødekommenhed ved behandlingen af lokalesagen. Under indretningen har der desuden fra leverandørers side været vist imødekommenhed i leveringsbetingelserne; også for dette takker museet meget og retter især denne tak til fabrikant Søren Hansen, Allerød.

HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS DRIFTSREGNSKAB 1958-59

U D G I F T

Administration og drift:

Lønninger m. m.	144.489,67	
Rengøring	4.413,51	
Opvarmning	1.500,00	
Kontorhold og diverse udgifter ...	9.042,73	
Assurancer	2.057,93	
Kørsel og transport	2.400,00	
Udgifter i forbindelse med særudstilling	7.766,53	171.670,37

Museets samlinger:

Indkøb: museumsgenstande	739,70	
„ biblioteket	1.757,50	
„ fotosamlingen	2.330,25	4.827,45

Afskrivning på inventar og indretning af lokaler	2.500,05	
Overskud overført til kapitalkonto	935,93	

Kr. 179.933,80

I N D T Æ G T

Indtægt ved forevisning	42.153,96
Statens tilskud	95.000,00
Tilskud fra tipstjenesten	5.000,00
Private bidrag	37.406,64
Renter	179,69
Salg af Søhistoriske skrifter	193,51

Kr. 179.933,80

De private bidrag fordeler sig således:

Store Nordiske Telegrafelskab	400,00
A. P. Møllers rederier	5.000,00
Holm & Wonsild	1.000,00
Jern- og Metalindustriens Sammenslutning ...	2.500,00
Otto Mønstedts Fond	7.500,00
Dampskibsselskabet „Hafnia“	200,00
Dampskibsselskabet „Progress“	500,00
J. C. Hempels Legatfond	1.000,00
Dansk Dampskibsrederiforening	2.000,00
Motortramp, Stensved	100,00
Skibsreder A. E. Sørensen	100,00
Skibsreder M. Jepsen	100,00
Dampskibsselskabet „Torm“	150,00
Det Østasiatiske Kompagni	1.000,00
De Danske Sukkerfabrikker	200,00
Det Danske Kulkompagni	300,00
Det Forenede Dampskibsselskab	3.000,00
American Scantic Line	50,00
Dampskibsselskabet „Norden“	200,00
Dansk Esso	1.000,00
Dampskibsselskabet „Bornholm“	300,00
Kryolitselskabet „Øresund“	500,00
Helsingør kommune	4.500,00
Handels- og Søfartsmuseets Venner	5.806,64
	<hr/>
	Kr. 37.406,64
	<hr/>

STATUS PR. 1. APRIL 1959

*Aktiver:**Samlingen:*

Saldo 1. april 1958	1.836.927,13	
Indkøbte genstande m. m. i		
1958/59	4.827,45	
Modtagne genstande i		
1958/59	22.583,08	
Opstilling og montrer	13.530,00	1.877.867,66

Likvide midler:

Kassebeholdning	1.697,58	
Landmandsbanken,		
checkkonto 3493	7.448,08	
Sparekassen O 9031	1.824,26	10.969,92

Diverse tilgodehavender:

Statstilskud for 1958/59		
(forventet restbeløb)	15.000,00	
Diverse	8,35	15.008,35
Inventar og indretning af		
lokaler	12.500,25	
÷ afskrivning ifølge drifts-		
regnskab	2.500,05	10.000,20
		<u>Kr. 1.913.846,13</u>

*Passiver:**Konto for særøpgaver:*

Saldo 1. april 1958	62.853,96	
÷ anvendt til opstilling og montrér 13.530,00 overført til kapitalkonto	49.323,96	62.853,96
		0
Diverse kreditorer		1.000,00

Kapitalkonto:

Saldo 1. april 1958	1.821.645,71	
Konto for særøpgaver	49.323,96	
Indkøbte genstande m. m. i 1958/59	4.827,45	
Modtagne genstande i 1958/59	22.583,08	
Opstilling og montrér	13.530,00	
Overskud ifølge driftsregnskab	935,35	1.912.846,13
		<u>Kr. 1.913.846,13</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med museets bøger, som vi har revideret.

København, den 1. juli 1959.

A. ENGELL-NIELSEN
statsaut. revisor

EIGIL BRUHN
statsaut. revisor